Valtuustoaloite
Kaupunginvaltuusto

Valtuutettu ja aloitteen jättämispäivä		
Sukunimi *Himanen*	Etunimi *Paula*	Jättämispäivä *22 / 02 20 21*
Valtuustoryhmä *Vihreät*		

Aloitteen sisältö

Valtuustoaloite Oulun keskeisen kaupunkialueen viheralueverkoston rungon päivittämiseksi ja sormimaisten viherkiilojen lisäämiseksi

Tausta:
Oulun viheralueverkosto ja luonnon monimuotoisuus (VILMO) -suunnitelma vuodelta 2014 on Uuden Oulun yleiskaavaan liittyvä erillissuunnitelma. Siinä muodostettiin alueen viheralueverkosto ja tunnistettiin alueen tärkeimmät maiseman ja luonnon arvot yleiskaavoitusta varten. Suunnitelmassa on hyödynnetty pääasiassa aiemmin tehtyjen Oulun maisemaselvityksen, Oulun luonnon monimuotoisuusselvityksen sekä Oulun kulttuuriympäristöohjelman ja Oulun viher- ja virkistysaluesuunnitelman tuloksia. VILMO-suunnitelmassa on sovellettu ekosysteemipalveluiden näkökulmaa, joka tarjoaa erään uudenlaisen tavan maiseman ja luonnon arvojen tunnistamiseen ja viheralueverkoston arvottamiseen. Ekosysteemipalvelut sitovat maiseman ja luonnon arvot toiminnallisiksi kokonaisuuksiksi, kirkastavat alueen luontoon ja maisemaan perustuvat vetovoimatekijät sekä jäsentävät maiseman ja luonnon tarjoamat mahdollisuudet ja hyödyt. Näkökulma auttaa myös tunnistamaan maankäytöllisiä ristiriitoja ja esteitä sekä kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja.

Tämä on tärkeä ja kaavoitusta ohjaava perinpohjainen selonteko, jonka päivittäminen on ajankohtaista tällä hetkellä monien syiden vuoksi. Tämän hetkinen Oulun voimakas täydennysrakentamisen paine, Oulun yritystonttien niukkuus, kaavoitusprosessien sujuvoittaminen, kuntalaisten yhdenvertaisuuskohtelu ja Oulun ympäristöohjelman 2026 toimeenpanoon liittyvät seikat edellyttävät selkeämpää päivitettyä dokumenttia, joka ohjaa kaavoitusta ja tonttitarjontaa tehokkaammin ja kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun paremmin huomioon ottaen.

VILMO 2014 suositukset linjaavat, että viherkiiloihin ja -kehiin perustuva rakenne säilyy viheralueverkoston pohjana. Vehreät asuinalueet voidaan kaavoituksessa huomioida osana viherrakennetta, jotta viheralueverkostosta saadaan ehjä ja yhtenäinen niin virkistysyhteyksien kuin ekologistenkin yhteyksien kannalta. Viheryhteydet järviltä ja metsäalueilta kaupunkirakenteen läpi merelle on turvattava. Valtateiden poikki kulkevia viheryhteyksiä on toteutettava vihersiltoina ja leveinä alikulkuina. Erityisesti Kuusamontie katkaisee viherrakenteen. Uusien ja tiivistyvien kaupunginosien läheisillä alueilla tarvitaan ehjät, riittävän laajat viheralueet, jotta saadaan riittävät ja laadukkaat virkistysyhteydet ja toisaalta turvataan luonnon monimuotoisuus. Suurin yhtenäinen viheralue kaupunkirakenteen sisällä on Kaupunginojan laakso. Oulujoen suiston saaret ja Kaupunginojan laakson keskeiset osat muodostavat kaupungin keskuspuiston. Kaupunginojan latvoilta on tarpeen muodostaa viheryhteyksiä Oulujoelle ja Niiles- ja Valkiaisjärvien suuntaan. Oulujoen rantoja seurailevia virkistysyhteyksiä jatketaan Madekoskelle saakka. Ulkokehän mukainen virkistysreitti seurailee Kalimenojaa Valkiaisjärveltä Ruskotunturille päin. Sieltä on tarpeen kehittää virkistysyhteyksiä Kuivas- ja Pyykösjärvelle sekä kaupunkirakenteen läpi merelle. Kaupungista ulos suuntautuvia viheryhteyksiä tarvitaan Sanginjoelle ja Pilpasuolle sekä Jäälinjärvelle. Merenrantakiilan virkistysreittiä jatketaan Oulujoen suistosta Kiviniemeen ja Virpiniemeen asti.

VILMO 2014 selvityksessä puhutaan viheralueiden lisäksi ns. luonnon ydinalueista, jotka suositellaan säilytettäväksi yleiskaavassa nykyisessä laajuudessaan mahdollisimman luonnontilaisina. Yleiskaavassa tulee varmistaa, että luonnon ydinalueilta on esitettyjä yhteyksiä useaan eri suuntaan: yhteydet ydinalueelta toiselle, yhteydet rannikolta ydinalueille ja yhteydet taajamista ydinalueille. Ekologinen verkosto ei säily elinvoimaisena, jos luonnon ydinalueilla on vain yksi yhteys tai alue sijaitsee yhteyksien ja ydinalueiden muodostaman helminauhamaisen ketjun päässä (Söderman & Saarela 2011). Luonnon ydinalueet tulee ottaa huomioon myös tarkemmassa suunnittelussa, kuten asemakaavoissa sekä viheralueiden ja virkistysreittien suunnittelussa (Väre 2002). Yhteys voi sisältää erityyppisiä ja eri kehitysvaiheissa olevia metsäalueita sekä pieniä peltoalueita ja niittyjä. Myös vesistöt ja merenrannikko toimivat ekologisina yhteyksinä. Kaupunkialueilla ekologiset yhteydet ovat kapeampia, mutta alle 200–300 metrin levyisiä ne eivät voi olla pitkiä matkoja yhteyden toiminnallisuuden häiriintymättä (Väre 2002). Liian kapea ekologinen yhteys

Päiväys ja allekirjoitus	
Paikka ja aika *22.2.2021*	Allekirjoitus ja nimenselvennys *Paula Himanen*